

वेळ -३ तास

एकूण गुण - १००

कृपया आपल्याला योग्य प्रश्न पत्रिका मिळाली आहे याची खात्री करावी.

टीप - १. कोणतेही चार प्रश्न सोडवावे.

२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न १. भारतातील अलिकडील काळातील जातीय हिंसाचाराच्या घटनांवर चर्चा करा. जातीय हिंसाचार रोखण्यासाठी सरकारी यंत्रणेची भूमिका स्पष्ट करा.

प्रश्न २. "संस्थात्मक हिंसाचार देशाच्या एकात्मतेला सर्वाधिक धोकादायक आहे." चर्चा करा.

प्रश्न ३. 'सक्ती', 'जबरदस्ती' आणि 'हिंसा' या संकल्पना स्पष्ट करा. भारतातील हिंसाचाराची वेगवेगळी विशिष्ट प्रकार स्पष्ट करा.

प्रश्न ४. भारतात महिलांवर होणाऱ्या हिंसाचाराबद्दल चर्चा करा. महिलांवर होणारा हिंसाचार रोखण्यासाठी सरकारने काय उपायोजना केलेल्या आहेत ?

प्रश्न ५. भारतातील अठराव्या आणि एकोणीसाव्या शतकातील कृषी हिंसेचे स्वरूप आणि व्याप्तीची चर्चा करा.

प्रश्न ६. गांधीजींचे अहिंसेचे तत्वज्ञान स्पष्ट करा.

प्रश्न ७. खालील मुद्द्यांवर संक्षिप्त टीप लिहा. (कोणतेही तीन)

अ) अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य आणि गुन्हास प्रवृत्त करणे

ब) तेलंगना संघर्ष आणि कायदा सुव्यवस्था.

क) वसाहती काळातील राजकीय हिंसाचार आणि दहशतवाद

*****

Duration: Three Hours

Marks: 100

Please check whether you have got the correct question paper.

- N.B:**
- 1. Attempt any four questions.**
  - 2. All questions carry equal marks.**

Q.1. Discuss the incidence of communal violence in recent years in India. Explain the role of government machinery to prevent communal violence.

Q.2. "Institutional Violence are most dangerous to the integrity of Nation". Comment.

Q.3. Explain the term 'Force', coercion & violence. Explain the various specific forms of violence in India.

Q.4. Discuss the violence committed against women in India. What are measures taken by government to deal with such violence?

Q.5. Discuss the nature and scope of agrarian violence 18th -19th centuries in India.

Q.6. Explain the Gandhian Philosophy of Non -Violence.

Q.7. Write short notes on **(any two)**:

a. Freedom of speech and incitement of an offence.

b. The Telangana Struggle and the legal order.

e. Political violence and terrorism during colonial struggle.